

KÉKNYELV BETEGSÉG (BLUETONGUE)

Főként a juhok szúnyogok által terjesztett vírusos betegsége. A betegség Afrikában őshonos. Természetes körülmények között az északi 50° és a déli 35° szélességi körök közötti területen fordul elő. Európa északibb régióiba – így hazánkba is – behurcolással (fertőzött kérődzőkkel vagy fertőzött szúnyogokkal) kerülhet be.

A betegség terjedése: szúnyogcsípéssel.

A beteg állaton vért szívott szúnyog később az egészséges állatba oltja át a vírust. Fertőzést közvetíthet még: fertőzött apaállat spermája, nem steril injekciós tűk és sebészeti eszközök. Egyik állatról a másikra közvetítő nélkül nem terjed át a betegség.

A betegre fogékony: minden kérődző állat.

Súlyos tünetekben megnyilvánuló, esetenként halállal végződő megbetegedést csak juhokban és egyes szarvasfajokban okoz. Szarvasmarhában enyhébb tünetek, kecskében pedig a tünetmentes fertőzöttség a jellemző.

A betegség tünetei:

A fertőzést követő 7-8. napon magas láz (akár 41,5 °C), majd 24 órán belül erős nyálzás, orrfolyás, a száj- és ornyálkahártya duzzanata, kötőhártya-gyulladás. A nyálkahártyák duzzanata ráterjed az ajkakra, az állalatti tájékra, esetenként a fülekre és a nyakoldalra.

2-3 nap múlva a nyálkahártyákon vérzések, majd fekélyek jelennek meg, amelyeket később szürkés álhártyák borítanak be.

A pártaszél a kezdeti stádiumban kipirul, majd vérzések jelennek meg rajta, kifehélyesedik, az állatok sántítanak. A csülökírha egyre fokozódó gyulladása következtében egyes állatok kiléphetnek a szarutokból.

A vázizomzatban a fentiekhez hasonló elváltozások – vérzések, vizenyő, elhalások – keletkeznek.

A leírt lábvég- és izomzat-elváltozások miatt az állatok nem szívesen mozognak, a szájbeli fekélyek miatt nem esznek – gyorsan romlik a kondíciójuk.

A légző-nyálkahártya duzzanata és a légúti nyálka megszorodása miatt az állatok nehezen és szaporán lélegeznek. A betegség nevét adó jellegzetes tünet – a szájból kilógó kék színű nyelv – ritkán kíséri a betegséget.

Az állatok gyógyulásukat követően 3-4 hét múlva részben vagy teljes egészében elveszítik gyapjukat. A fertőzésen a vemhességük idején áteső állatok később károsodott, életképtelen vagy már holt magzatokat ellenek.

Szarvasmarháknál a betegség enyhébb tünetekben zajlik, elhullás ritka, jellemző az orrfolyás, enyhébb légúti tünetek és a nyakoldali vizenyő, illetve a bőrgyulladás.

Szarvasokban testszerte vérzések, magas láz, a nyálkahártyákon elhalások és fekélyek, a csülökírhagyulladás miatt szarutokból kilépés vagy később kialakuló szarurepedeztettség figyelhető meg.

Az elhullások mértéke a vírus megbetegítő-képességétől, az állat fajtától, fajtájától és tartási körülményeitől függően 0-50 %, egyes juhajtókban és szarvasokban 80-90 %-ot is elérhet.

Védekezés:

A betegség hazánkban nem fordul elő, így feladatunk a behurcolás megelőzése. A megelőzés legfőbb eszköze a szigorú hazai import- és állatforgalmazási szabályok maradéktalan betartása. Kérődző állatot csak igazoltan mentes országból, a hazai állategészségügyi hatóság engedélyével, a megfelelő állatorvosi dokumentumok megléte esetén lehet hazánkba szállítani. Az újonnan vásárolt állatot csak szabályos, legalább 30 napig tartó karanténost követően szabad az állományba beengedni.

A kéknyelv betegség egész Európában, így hazánkban is bejelentendő állatbetegség. A fent leírt tünetek észlelése esetén az állattartásért felelős személy köteles értesíteni az állatokat ellátó állatorvost. A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén az állattartó lemond a betegség miatti járványvédelmi intézkedéseket követő állami kártalanításról.